

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 93.716 van 2 maart 2001

A.98.896/VIII-2037

Gemeenteraadsverkiezing te Jurbeke

DE RAAD VAN STATE, VIIIE KAMER,

Gezien het op 29 december 2000 ingediende verzoekschrift, waarbij Mario LONGO de ongeldigverklaring vordert van de gemeenteraadsverkiezing die op 8 oktober 2000 te Jurbeke heeft plaatsgehad;

Gezien het administratief dossier ingediend door de gouverneur van de provincie Henegouwen;

Gezien het in het Belgisch Staatsblad van 10 januari 2001 bekendgemaakte bericht dat voorgeschreven is bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 15 juli 1956, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 16 september 1982;

Gezien de memorie van antwoord ingediend door de Minister van Binnenlandse Zaken;

Gezien het verslag van de heer LOMBAERT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 20 februari 2001, waarbij bepaald wordt dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 28 februari 2001;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag en van het verslag;

Gehoord het verslag van mevrouw GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. LETELLIER, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. TULKENS, loco Mr. MAHIEU, advocaat, die voor de Minister van Binnenlandse Zaken verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer LOMBAERT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende gegevens dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Verzoeker heeft zich kandidaat gesteld voor de gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2000 te Jurbeke, op lijst nr. 5, Parti Socialiste. Hij was uittredend gemeenteraadslid en heeft zijn lijst voorgedragen. Hij is verkozen tot gemeenteraadslid.

Op 8 oktober 2000 is de volgende verkiezingsuitslag afgekondigd :

- lijst nr. 2 (Ecolo) : 1 zetel (stemcijfer 586),
- lijst nr. 5 (PS) : 7 zetels (stemcijfer 1691),
- lijst nr. 14 (NC) : 1 zetel (stemcijfer 575),
- lijst nr. 15 (LB) : 12 zetels (stemcijfer 2870).

Die verdeling berust op de quotiënten 293,00000 voor lijst nr. 2, 211,37500 voor lijst nr. 5, 287,50000 voor lijst nr. 14 en 220,76923 voor lijst nr. 15; de quotiënten op basis waarvan elk van die lijsten een extra zetel kon krijgen, zijn respectievelijk, gerangschikt naar hun volgorde : 195,33333; 187,88888; 191,66666; 205,00000.

2. Op 15 november 2000 hebben verzoeker en Christian VREUX een bezwaarschrift ingediend bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen, waarbij ze volgens het dispositief ervan gevorderd hebben : "Ongeldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2000 te Jurbeke vanwege onregelmatigheden die een weerslag kunnen hebben op de verdeling van de zetels onder de verschillende lijsten.

Subsidiair, vooraleer recht te spreken, het herlezen van de magneetkaarten in de elektronische stembussen en een tweede telling van de uitgebrachte stemmen".

3. De bestendige deputatie heeft op 12 en 15 december 2000 onderzoeksmaatregelen getroffen.

De bedoeling van de eerste maatregel wordt in het desbetreffende proces-verbaal als volgt omschreven : "Om iedere dubbelzinnigheid weg te werken omtrent de uitslag vastgesteld in stembureau nr. 11 en gedecodeerd op basis van een herdrukte diskette, is het de bedoeling van de vergadering om de uitslag op de diskette in kwestie te vergelijken met de uitslag op de oorspronkelijke drager". De bedoeling van de tweede maatregel was "de telling EPROM te laten overdoen door EPROM", d.w.z. de optelling van de stemmen verifiëren.

4. De bestendige deputatie heeft op 15 december 2000 het bezwaarschrift afgewezen en de

verkiezing te Jurbeke geldig verklaard, alsook de bevoegdheden van de kandidaten die respectievelijk als gemeenteraadslid en als plaatsvervanger gekozen verklaard waren;

Overwegende dat artikel 6, eerste lid, van het koninklijk besluit van 15 juli 1956 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep als bedoeld bij artikel 76bis van de gemeentekieswet bepaalt dat al wie van een belang kan doen blijken, gerechtigd is om een memorie van antwoord aan de Raad van State te sturen; dat de Minister van Binnenlandse Zaken een memorie heeft ingediend en een functioneel belang aanvoert in zoverre de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming ter discussie wordt gesteld;

Overwegende dat reeds is gewezen dat een zodanig belang niet overeenstemt met het specifieke belang dat vereist is in de zin van de voornoemde bepaling; dat de memorie van antwoord ingediend door de Minister van Binnenlandse Zaken niet ontvankelijk is; dat de ingediende stukken daarentegen in aanmerking kunnen worden genomen krachtens de onderzoeksbevoegdheid waarover de Raad van State ter zake beschikt;

Overwegende dat het tweede middel van het verzoekschrift ontleend wordt aan schending van artikel 18 van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming; dat verzoeker eerst de tekst van de genoemde bepaling citeert en vervolgens uiteenzet dat de voorzitter van het gemeentehoofdbureau in de avond van 8 oktober 2000 de diskette met de uitslag van stembureau nr. 11 niet heeft kunnen lezen, dat een derde, aangewezen door het uittredend college, die diskette naar het kantonhoofdbureau heeft meegenomen, waar ze volgens het proces-verbaal van het

stemopnemingsbureau zou zijn "herdrukt", en dat toen die derde is teruggekomen, de teruggebrachte diskette zou hebben gewerkt; dat verzoeker betoogt dat overeenkomstig de in het middel genoemde bepaling aan de voorzitter van het stemopnemingsbureau een kopie van de diskette van het stembureau, die in het bezit was van de voorzitter van het kantonhoofdbureau, moest worden bezorgd, zoals is geschied met de diskette van stembureau nr. 9; dat hij eraan herinnert dat hij in zijn bezwaarschrift gericht aan de bestendige deputatie subsidiair en vooraleer recht te spreken een hertelling gevraagd had van de kaarten in de stembus van stembureau nr. 11, maar dat de bestendige deputatie in plaats van de gevraagde maatregel niet-relevante onderzoeksmaatregelen heeft getroffen; dat verzoeker in verband met de vergelijking van de diskette afkomstig van het stemopnemingsbureau met die welke in het bezit waren van de voorzitter van het kantonhoofdbureau, betoogt dat die vergelijking "plaatsgehad heeft onder de gemanipuleerde diskettes, die tot de betwiste uitslag hebben geleid"; dat hij tevens opmerkt "dat de bestanden op die diskettes een verschillende datum en een verschillend uur vermeldden", terwijl de processen-verbaal van de onderscheiden bureaus het uur vermelden en erin te lezen staat dat "de diskettes die aan de bestendige deputatie zijn bezorgd, bij het afsluiten van de kiesverrichtingen niet waren afgegeven aan de daartoe bevoegde persoon"; dat hij in verband met de tweede onderzoeksmaatregel de bestendige deputatie verwijt geen rekening te hebben gehouden met de informatie dat "een gemeentelijk ambtenaar een manipulatie heeft uitgevoerd op een apparaat, met een diskette die niet van het bureau afkomstig was, waarover in het proces-verbaal geen melding was gemaakt"; dat hij tot slot betoogt dat in aanwezigheid van ernstige en eensluidende aanwijzingen op basis waarvan, zelfs indien daarover geen opmerking is gemaakt in het proces-verbaal, de regelmatigheid van het geheel van de

verrichtingen vanaf stembureau nr. 11 in twijfel kan worden getrokken, de bestendige deputatie de magneetkaarten diende te laten optellen, maar dat die maatregel onwerkzaam is geworden omdat de stembus van dat bureau ontzegeld was;

Overwegende dat na afloop van de stemming de oorspronkelijke geheugendrager en de kopie of kopieën van die drager in afzonderlijke enveloppes zijn geplaatst en tegen ontvangstbewijs afgegeven zijn aan de voorzitter van het kanton- of gemeentehoofdbureau; dat artikel 18 van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming bepaalt :

"Onmiddellijk na ontvangst van de geheugendragers afkomstig van het stembureau registreert de voorzitter van het kantonhoofdbureau of van het gemeentehoofdbureau, naargelang van het geval, de oorspronkelijke drager op de geheugendrager bestemd voor het optellen van de stemmen.

Indien de registratie door middel van de originele geheugendrager onmogelijk blijkt, herbegint de voorzitter van het hoofdbureau de registratieverrichting door middel van de kopie van deze drager.

Indien deze verrichting eveneens onmogelijk blijkt, eist de voorzitter van het hoofdbureau van de betrokken gemeente de overeenkomstige elektronische stembus op; na deze te hebben ontzegeld, gaat hij over tot een volledige registratie van de magneetkaarten die ze bevat. Als de registratie van het stembureau is beëindigd, verzegelt de voorzitter de stembus opnieuw en stuurt hij ze terug naar de gemeente. Vervolgens registreert hij de nieuwe aldus aangemaakte geheugendrager";

Overwegende dat uit het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau met betrekking tot stembureau nr. 11 het volgende is vastgesteld :

"De oorspronkelijke diskette moest worden herdrukt als gevolg van een probleem op het stuk van de informatica.

Na verificatie zijn daarop de cijfergegevens geregistreerd die vermeld waren op de bladen";

dat de bestendige deputatie in de beslissing waartegen hoger beroep is ingesteld erkent dat de voorzitter van het gemeentehoofdbureau het bepaalde in het voornoemde artikel 18 niet in acht heeft genomen toen hij vastgesteld heeft dat een kopie van de geheugendrager afkomstig van stembureau nr. 11 defect was; dat de bestendige deputatie twee onderzoeksmaatregelen heeft genomen; dat ze vaststelt dat uit de eerste onderzoeksmaatregel, die bestaat in een vergelijking van de inlichtingen op de "herdrukke" diskette met die op de kopieën van de diskettes, blijkt dat de uitslag identiek dezelfde is; dat ze eruit afleidt dat "de optelling van het geheel van de uitslagen van de gemeenteraadsverkiezing te Jurbeke plaatsgehad heeft op basis van niet-betwistbare gegevens", ook wat stembureau nr. 11 betreft; dat in het kader van de tweede onderzoeksmaatregel, de verificatie van de optelling van de stemmen, vastgesteld is dat de stembus van stembureau nr. 11 ontzegeld was; dat nergens in de beslissing waartegen hoger beroep is ingesteld daarvan gewag wordt gemaakt, maar dat daarin alleen vastgesteld wordt dat de algemene telling van de stemmen die plaatsgehad heeft op basis van de "EPROM" van de acht stembureaus, een uitslag heeft gegeven die "volkomen identiek was met die van de algemene telling van de stemmen gedaan op 8 oktober door het hoofdbureau";

Overwegende dat het, doordat de stembus afkomstig van stembureau nr. 11 ontzegeld is op een onbepaalde datum tussen 8 oktober en 15 december 2000, niet uitgesloten is dat de magneetkaarten die zich erin bevonden, kunnen zijn gemanipuleerd of vervangen door andere kaarten dan die welke de kiezers in werkelijkheid hadden gebezigd; dat de diskettes geverifieerd zijn door de vertegenwoordiger van een privé-firma, met behulp van zijn eigen draagbare computer uitgerust met de programmatuur waarmee de diskettes van de stembureaus

kunnen worden gelezen en vergeleken; dat er geen enkele uitdraai op papier bestaat van de uitslag van stembureau nr. 11; dat de diskettes van de stembureaus niet leesbaar zijn en dat een verificatie van de optelling niet mogelijk is zonder de programmatuur van een privé-firma; dat het ten slotte vreemd is vast te stellen dat het een diskette afkomstig van stembureau nr. 11, "herdrukt" in onduidelijke omstandigheden, is die tot problemen heeft geleid, terwijl verzoeker het feit aanklaagt - zonder dat hij echter kan steunen op verklaringen in een proces-verbaal - dat een diskette van dat bureau voor onbepaalde tijd in het bezit is geweest van een persoon die geen deel uitmaakte van dat bureau;

Overwegende dat vaststaat dat artikel 18 van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming niet in acht is genomen; dat het de Raad van State, rechtsprekend in hoger beroep en met volle rechtsmacht, op grond van de hierboven uiteengezette feiten niet mogelijk is de uitslag van de verkiezing wat bureau nr. 11 betreft te verifiëren; dat het aantal kiezers dat aldaar gestemd heeft, aanzienlijk hoger is dan het aantal stemmen dat een wijziging van de verdeling van de zetels onder de lijsten tot gevolg kan hebben; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Enig artikel.

Het beroep wordt ingewilligd. De beslissing d.d. 15 december 2000 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen wordt vernietigd. De gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2000 te Jurbeke wordt ongeldig verklaard.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare
terechtzing, op twee maart tweeduizend en één door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.